

Prezentace knihy Petra Robejška

21. prosince 2006 Jan Průša

Ostrava, Brno i Praha měly možnost vyslechnout si představení knihy Svět viděný z Řípu z úst nejpopovolanějších, tedy autorových. Petr Robejšek na pozvání CEVRO během dvou dnů prezentoval svou knihu v Praze v nových prostorech CEVRO, pak na Ekonomické fakultě VŠB v Ostravě a nakonec na Fakultě sociálních studií v Brně.

Všude byl stejný scénář: krátká prezentace knihy následovaná přednáškou dr. Robejška na vybrané téma (vztah ČR k sousedům, k EU, boj s terorismem...), pak přišla bohatá diskuse a nakonec dlouhá fronta na podpis autora. Mezi účastníky bylo mnoho studentů, politici, novináři, akademici i široká veřejnost. Osobní prezentace dr. Robejška byla důstojným zahájením prodeje knihy na našem trhu.

Už z několika málo článků od Petra Robejška jsem si udělal představu, že jeho uvažování je odlišné od denně prezentovaných přístupů – a to odlišné v tom nejlepší slova smyslu. Proto jsem neváhal navštívit prezentaci jeho knihy Svět viděný z Řípu na nově otevřené vysoké škole CEVRO Institut.

Průvodní přednáška víc než splnila moje očekávání: Robejšek se nebojí provokativních myšlenek a zpochybňování zaběhnutých klišé. Mnoha postřehům a komentářům jsem se musel upřímně smát: Ne snad, že by komentáře samotné byly natolik směšné. Smích ve mně vyvolávalo uvědomění si, jak absurdní se zdály v protikladu s tím, co a hlavně jak diskutuje široká veřejnost.

V žebříčku bezpečnostně-hospodářských rizik tak první místo obsadili experti, jejichž doporučení jsou podle Robejška „málokdy uspokojivá a mnohdy nebezpečná“. Takový výrok pochopitelně nechce řadit slovo expert mezi hanlivé výrazy. Spíš chce upozornit, jak snadno se necháme ovlivnit doporučeními jiných jen proto, že mají přídavek expertní. Po faktech a logičnosti argumentů se pídí málokdo – a to jenom podtrhuje obecné „nepovědomí“ o mezinárodněpolitických a bezpečnostních otázkách. Přitom tlachání o globalizaci a terorismu se média jakoby nemohou nasytit.

Základem bezpečnosti je stabilní hospodářství

Ve svém vystoupení Robejšek vyvodil, že nejdůležitějším cílem bezpečnostní politiky musí být hospodářská stabilizace spolu s odpovídajícím normativním systémem. Vezměme příklad propouštění: takoví frustrovaní lidé „bud' nejdou volit vůbec nebo volí špatně nebo jdou [protestovat] na ulici (...)“. Chladnost, s jakou pronesl spojení „volí špatně“, jsem samozřejmě nechápal jako pošlapávání lidských práv a svobod. Stačí si uvědomit, že příkladů neprozřetelnosti voličů neubývá: od KSČM přes Le Pena po hnědá regionální vítězství v Sasku.

Velké myšlenky samy o sobě nic nezmůžou, pokud je jejich autor nedokáže efektivně prosadit nebo na ně alespoň upozornit. Ať už s Robejškem souhlasíme nebo ne, v případě jeho témat můžeme za obrovský přínos uvažovat už to, že upozorňuje na samotné problémy.

Ponaučení jsem vyvodil následující: To, co se kapitalistické společnosti podařilo vybudovat, nemá kvalitativně v historii lidstva obdoby. Jenže stejně tak nemá obdoby křehkost dosaženého stavu daná komplexitou našeho světa. Občas nás proberou výpadky elektřiny nebo kolapsy internetu způsobené viry. Pořád ale raději kritizujeme USA za jejich strategii v Iráku, místo abychom si ujasnili, čím uspokojíme svoje energetické potřeby. V tomto světle se najednou stává nebezpečným i zpátečnický populismus Zelených ohledně jaderné energie. Témata jako budoucí energetické zdroje, války

o suroviny, partneři ČR v oblasti bezpečnosti se musíme konečně začít zabývat vážně.

Petrem Robejškem by se měli inspirovat hlavně představitelé politických stran. ODS by z americké raketové základny nebo jaderné energie neměla dělat témata, která „prodá“ koaličním partnerům, nebo lépe řečeno: témata zařazená na seznam těch, kterých se zříká jako první. Naopak: měla by se alespoň snažit udělat z nich témata, která prodá veřejnosti. Kvalitní politika je také vizionářská: bere si za cíl takovou Českou republiku, která je sice malá, ale zajištěná proti nejakutnějším bezpečnostním rizikům (tedy těm hned po expertech).

Petr Robejšek při prezentaci knihy v Praze